

Bruxelles, 28 mai 2025
(OR. en)

9072/25

LIMITE

SAN 238

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Măsuri de prevenire ale UE, inclusiv reducerea consumului de tutun și alcool - <i>Schimb de opinii</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o informare generală din partea președinției pentru a orienta schimbul de opinii pe tema „Măsuri de prevenire ale UE, inclusiv reducerea consumului de tutun și alcool” din cadrul Consiliului EPSCO (Sănătate) din 20 iunie 2025.

Introducere

Discuțiile purtate în cadrul reuniunilor Consiliului EPSCO, atât în timpul președinției poloneze, cât și al președințiilor anterioare, indică faptul că luarea de măsuri în domeniul prevenirii bolilor și al promovării sănătății devine tot mai urgentă. Încetinirea vizibilă a creșterii speranței de viață în țările UE constituie un motiv solid pentru acțiune. În același timp, există o înțelegere comună potrivit căreia investițiile de azi în sănătatea publică înseamnă un viitor mai sigur mâine, reducând tensiunile viitoare și inevitabile din sistemele de sănătate.

Din ce în ce mai multe dovezi științifice indică valoarea socială și economică ridicată a sănătății unei populații. O populație sănătoasă consolidează nivelul de bunăstare a persoanelor, sporește coeziunea socială și eficiența economică a muncii, reduce costurile sociale și economice ale tratamentului și îngrijirii bolnavilor. Sănătatea nu este doar un cost uman, ci are și o valoare socială și economică măsurabilă. Toate politicile care îmbunătățesc sănătatea pe termen lung a populației sunt eficiente din punctul de vedere al costurilor.

Este necesar ca nivelul cheltuielilor pentru sănătatea publică să crească în mod sistematic și consecvent, iar cooperarea dintre statele membre să se consolideze. Avem nevoie de acțiuni rapide și intense pentru a reduce impactul factorilor negativi determinanți ai sănătății. Aceste acțiuni ar trebui să includă măsuri de reglementare, activități educaționale și intervenții în domeniul promovării sănătății și al prevenirii bolilor. Trebuie să răspundem mult mai rapid și mai eficient la fenomenele care rezultă din impactul factorilor comerciali determinanți ai sănătății, stimulate de investițiile vaste ale industriei în comercializarea produselor dăunătoare.

Este necesar să se colecteze și să se evalueze cunoștințele privind eficacitatea și eficiența acțiunilor în domeniul sănătății publice. Astfel de acțiuni trebuie să fie interdisciplinare, depășind compartimentarea tradițională între gestionarea securității sociale, sistemul de sănătate, educație, protecția mediului și prevenirea schimbărilor climatice și pierderea biodiversității. Aceste acțiuni necesită planificare sistematică, evaluare și ajustare continuă în vederea optimizării, dar implică, totodată, necesitatea de a răspunde la accelerarea schimbărilor de mediu. Un aspect foarte important al acestui aspect este cooperarea periodică și formală între statele membre și la nivelul Uniunii Europene.

Consumul de alcool

Sarcina de a limita consumul de alcool ar trebui luată în considerare în contextul sănătății publice și al siguranței publice.

Potrivit OMS, consumul de alcool este al treilea cel mai important factor de risc pentru sănătatea umană. Peste 200 de boli pot fi legate de consumul de alcool¹. Cea mai frecventă cauză de deces legată de abuzul de alcool este reprezentată de bolile cardiovasculare, inclusiv atacurile de cord și accidentele vasculare cerebrale. Numeroase studii științifice menționează etanolul ca factor principal care crește riscul pentru cel puțin 7 tumori maligne, inclusiv cele care afectează cavitatea bucală, faringele, laringele, sânul și ficatul.

Există, de asemenea, o legătură semnificativă între consumul de alcool și tulburările psihice. Polonia se află pe primul loc în clasamentul țărilor UE cu cel mai mare număr de decese cauzate de tulburări psihice și comportamentale legate de consumul de alcool.

Consecințele eșecului reducerii consumului de alcool ar trebui să ne determine pe toți să reflectăm asupra măsurilor care ar trebui luate pentru a îmbunătăți sănătatea și siguranța publică și pentru a reduce costurile socioeconomice.

Conform cercetărilor și recomandărilor OMS aferente, cele mai eficiente măsuri sunt:

- **limitarea disponibilității economice** printr-o politică adecvată de stabilire a prețurilor la alcool;
- **limitarea disponibilității fizice**, adică un număr de puncte de vânzare a alcoolului și un programul de lucru al acestora limitate;
- **interdicții și restricții privind publicitatea și promovarea** băuturilor alcoolice și aplicarea legii în acest domeniu.

¹ <https://www.who.int/europe/news-room/fact-sheets/item/alcohol-use>.

Limitarea disponibilității fizice și economice a alcoolului este unul dintre cele mai eficiente, ieftine și ușor accesibile instrumente menite să reducă consumul de alcool. Disponibilitatea fizică și economică a alcoolului afectează în mod direct nivelul consumului și problemele de sănătate, sociale și, în consecință, economice aferente.

Strategiile de mai sus ar trebui sprijinite prin activități preventive și educaționale, dar politica de control și de restricționare a accesului la alcool nu poate fi înlocuită prin educație, prevenire, tratamentul dependențelor și sprijinul pentru familii. Toate aceste elemente ar trebui incluse într-o politică cuprinzătoare privind alcoolul.

Consumul de produse din tutun și nicotină

Anul acesta marchează cea de a 11-a aniversare a publicării Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de abrogare a Directivei 2001/37/CE.

În ultimii ani, în Europa au apărut noi amenințări la adresa sănătății publice, care împiedică în mod semnificativ punerea în aplicare de către Uniunea Europeană a unei politici eficiente de combatere a fumatului (de exemplu, produse care conțin nicotină sintetică, țigarete electronice de unică folosință). Utilizarea acestor produse este deosebit de periculoasă pentru tineri, deoarece reprezintă o amenințare reală care ar putea provoca dependența de substanța toxică nicotină în cazul a mii de minori. Statele membre iau diverse măsuri pentru a reduce consumul de tutun și de produse conexe. Este important ca eficacitatea acestor măsuri să fie monitorizată.

Sugestii de politică pentru statele membre

- **punerea la punct a unui schimb de experiență sistematic și instituțional** între instituțiile naționale și internaționale în domeniul diferitelor programe și politici în domeniul sănătății, inclusiv schimbul de date și de experiență privind succesele și eșecurile inițiativelor din domeniul sănătății publice;
- **explorarea și dezvoltarea unor abordări europene comune** în materie de promovare a sănătății și de prevenire a bolilor care pot aduce valoare adăugată prin schimbul de cunoștințe și resurse și prin sprijinul pentru armonizarea standardelor, inclusiv un acord privind criterii transparente și coerente pentru evaluarea intervențiilor în vederea menținerii calității ridicate a acestora;
- **desfășurarea de activități privind aplicabilitatea și adaptabilitatea bunelor practici** în diferite contexte naționale și locale, pe baza organizării sistematice a informațiilor în legătură cu măsuri eficace în domenii tematice și grupuri-țintă de intervenții.

Planificarea serviciilor de sănătate publică în întreaga UE ar trebui să țină seama de teoriile și dovezile științifice, de evoluția rapidă a nevoilor comunităților, de resursele și preferințele disponibile, de factorii contextuali determinanți ai vieții oamenilor și de intervențiile efectuate. În special, acestea ar trebui să răspundă nevoilor în materie de sănătate ale populației în diferite etape ale vieții. În același timp, este necesar să se acorde prioritate copiilor și adolescenților, care sunt expuși la stimuli noi și negativi, precum și grupurilor sensibile, inclusiv persoanelor în vârstă.

Prevenirea bolilor, în special prevenirea bolilor infecțioase, a devenit o provocare importantă pentru Uniunea Europeană – un spațiu caracterizat de frontiere deschise și de libertatea de circulație și care se confruntă cu un val tot mai mare de imigrație din diferite părți ale lumii.

ÎNTREBĂRI PENTRU DEZBATERE

1. În opinia dumneavoastră, care sunt principalele priorități în domeniul activităților de sănătate publică ale Uniunii Europene pentru următorii 3-5 ani?
 2. Există activități care ar trebui desfășurate la nivelul UE, prin intermediul instituțiilor europene? Care sunt aceste activități?
 3. Ce măsuri concrete putem lua în cadrul UE și între statele membre pentru a consolida cooperarea instituțională în materie de prevenire a bolilor și de promovare a sănătății?
-